

XANIM UCALIĞI. ANA UCALIĞI. ELM, ALIM UCALIĞI

Zamanında qiymət verək insanlara

Redaksiyadan: “Tarix və onun problemləri” jurnalının Redaksiya Şurası, Redaksiya heyəti, Bakı Dövlət Universitetinin “Türk xalqları tarixi” kafedrasının əməkdaşları Əsməd xanımı ürəkdən təbrik edir, ona uzun ömür, can sağlığı, xoşbəxtlik və uğurlar arzulayırlar!

Tarix və onun problemləri, № 1 2014

Bir qədər uzaqdan başlayacağıq haqqında danışmaq istədiyimiz məsələyə. Xatırlayırızsızsa, 1997-ci il yanvarın 31-də Azərbaycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının alimləri ilə görüşü keçirilmişdi. Həmin görüşdə Heydər Əliyev Azərbaycan elminin inkişaf strategiyası ilə bağlı prioritet vəzifələrin nədən ibarət olduğunu açıqlamış, ictimai və humanitar elmlər sahəsində müasir dövrün tələblərinə uyğun yeniləşməni, eləcə də sovetlər birliyi dövründən qalmış köhnəlmiş stereotiplərdən, səmərəsiz tədqiqat metodlarından uzaqlaşmağın vacibliyini diqqətə çatdırmışdı. Əsasən tarixçiləri Azərbaycanın keçmişi ilə bağlı həqiqətləri daha obyektiv araşdırmağa, dövlətçilik maraqları baxımından bu sahəyə xüsusi həssaslıqla yanaşmağa çağırırmışdı. Və o görüşdə deyilmiş o sözlər Azərbaycanın elm aləmində yeni başlanğıclara təkan vermişdi. Bu gün də davam edir o sözlərin deyilməsindən cəmi 1 neçə ay sonra Bakı Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsində başlanmış olan işlərdən biri. Artıq 67-ci sayı işıq üzü görür həmin sözlərə cavab olaraq nəşrinə qərar verilmiş “Tarix və onun problemləri” adlı elmi, nəzəri, metodik jurnalın. Əlavələri və xüsusi buraxılışları da öz yerində. Hətta bu gün də elmi nəşrlərlə bağlı problem yaşadığımız heç kimə sirr deyil, amma 90-cı illərdə bu problem xüsusilə kəskin idi. Görülən işin əhəmiyyətini elə elm xadimlərimiz özləri deyirdilər görüşlərində, danışqlarında. Həmin illərdə Milli Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutunun direktoru olan, alimliyi qədər əqidəsi, əqidəsi qədər də alimliyi olan akademik İqrar Əliyevin dediyi “çoxsaylı işçi kollektivi olan Tarix İnstitutunun görməyə çətinlik çəkdiyi bir işi Əsməd xanım təkbaşına görür” sözləri görülən işə verilmiş ən yüksək qiymət idi fikrimizcə o zaman. Bəli, Əsməd xanım! Tarix elmləri doktoru, professor, Bakı Dövlət Universitetinin “Türk xalqları tarixi” (yaxın zamanlara qədər “Türk və Qafqaz xalqları tarixi”) kafedrasının müdiri Əsməd xanım İmamməmməd qızı Muxtarova. Haqqında bioqrafik məlumatları deməyəcəyik, ehtiyac görmürük buna. Amma mütləq demək istədiklərimiz var.

Həyatın bütün mərhələlərində əzmlə yaşayır, yaradır və gələcəyə inamla, ümidlə irəliləyir Tanrının yaratdığı ən gözəl, ən uca nemət olan İnsan. Ömür bir karvan yoludur deyirlər. Ən xoşbəxt İnsanlar o kəslərdir ki, onlar geriye dönüb baxanda özlərinin silinməz izlərini görürlər. Əsməd xanıma da aid edilə biləcək sözlərdir bu sözlər. “Qızıl orta” prinsipi ilə yaşamır Əsməd xanım. Açıq və qəti mövqeyi var, sözünü deməyi bacarır. Əsil elə tarixini araşdırdığı və tədris etdiyi mübariz ruhlu, həyat eşqi ilə dolu Türk Xanımları kimi.

Bu günlərdə növbəti yubileylərindən birini qeyd edəcək Əsməd xanım. Neçə yaşının olduğunu deməyəcəyik. Onu deyəcəyik ki, Çin filosoflarının dediyi kimi “İnsan ömrünün arzu olunan dövrü”nə qədəm qoyur. Qədəmləriniz mübarək, Əsməd xanım! Elə hesab edirik ki, layiq olduğunuz qiyməti almamırsız hələ də. Layiq olduğunuz indi olduğundan qat-qat çoxdur, fikrimizcə. Amma yox, bəlkə də düz olmadı bu dediyimiz. Sadəcə formal olaraq verilməyib bu qiymət. Əslində isə, heç bir fərmanla, heç bir sərəncamla nə verilməsi, nə də alınması mümkün olmayan Sevgini qazanmırsız Sizi tanıyanların böyük əksəriyyətinin ürəyində! Ən çətin olanı etməyi bacarmırsız!

Son olaraq necə keçdiyini hiss etmədiyimiz 10 il əvvəl Əsməd xanım haqda yazılmış bir neçə cümlə ilə bitirmək istədik dediklərimizi:

İliq bahar günlərinin birində Abşeronun Buzovna kəndində bir qız uşağı gəldi dünyaya, nur kimi göz qamaşıdırırdı gözəlliyi, ilk baharın xoş müjdəsi oldu gəlişi yolunu gözləyənlərə. Bahara, təbiətin qızlıq çağına yaraşan “Əsməd” adı verdilər ona. Adına layiq də ömür yaşadı. Baharda göz açdı dünyaya, elə bahar kimi də qaldı . . . hər kəsdə olduğu kimi Əsməd xanımın da ömür yolu bir neçə sətirə sığa bilər: gənc tarixçi tələbədən tarix elmləri doktoru, professor,

kafedra müdirliyinə qədər keçilən yol. Bunların arxasında isə hər kəsdə olmadığı kimi dünyaya sığmayan, ağırlı-acılı, sevincli-kədərli günlər yaşayan İnsan ömrü; elmi dərəcə sahibi iki oğul boya-başa çatdırıb tərbiyə edən, indi isə həm də 4 nəvə sahibi olan Ana ömrü; tələbələrinin və həmkarlarının hörmət və ehtiramını qazanan müəllim və alim ömrü durur . . .

Heç nə əlavə etmirik, heç bir şərh vermirik. Yalnız **Özünüz kimi olun deyirik, qaldığınız kimi qalın deyirik – Xanım Ucalığında, Ana Ucalığında, Elm, Alim Ucalığında! Yurd-yuvanızın üstündən Tanrı nəzəri əksik olmasın!**